DÉPOT LÉGAL

SỐ 991 NĂM THỨ MƯỜI — MẬU TÝ 9 XG — 丙子年 — 十月十五日 — NGÀY THỨ BẢY 28 NOVEMBRE 1936

GIÁ BÁN
Đông-Pháp: Mọi nơi ... 6$00 — Ngoại-quốc: ...
Sáu tháng 3.00 — 3.00
Ba tháng 1.50 — 1.50
Giá báo phải trả tiền trước. Thư và ngân-phiếu gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, vậy vàng tòa thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút: HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý: TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN
Mỗi tuần xuất-bản bốn kỳ: thứ ba, thứ năm và thứ bảy
BÁO-QUÁN: số 170, đường Gia-Long, Huế
Giây thép: TIENGDAN HUE

Chánh-trị lấy hạnh-phúc số đông làm mục-đích.

MỘT GIỜ VỚI GIÁO SƯ LEBRAS

Chính trị xứ này phải xoay về phía đa số dân chúng mới có thực hiệu

Huynh-thuc-Khang

Như đã đăng số trước, 11 giờ ngày 24-11-36, giáo-sư Lebras cùng M. Louis ở sở Liêm-phóng đến thăm nhà báo *Tiếng-dân*. Sau và câu ứng-thù, giáo-sư tỏ ý muốn phỏng-vấn tôi:

— Tôi mới sang Đông-dương, có ở Saigon ít ngày rồi ra Hanoi chấm kỳ thi luật, nay về Pháp đi ngang qua Huế, muốn hiểu biết một ít hiện tình Đông-dương về các phương-diện, nên tới hỏi ông là một người làm báo nhiều tuổi mà tôi đã biết tên lâu nay.

Giáo-sư nét mặt vui vẻ, ăn nói ôn nhã tỏ ra thái-độ một nhà học-giả. Cuộc đàm-thoại này do M. Louis thông-dịch. Tôi không phải giữ lối thường tình, trả lời một cách ngay thực:

— Vâng, vì nhiều tuổi, tinh-thần dẫu có đi tới mà sức mạnh hơi kém nhiều, nên buộc làm cái việc viết báo này. Vấn-đề Đông-dương, trên 10 năm nay, tôi đã từng bày tỏ cùng các quan thủ-hiến người Pháp ở xứ nầy, không thể nói rõ trong một cuộc đàm-thoại ngắn ngủi, song ngài đã muốn hỏi, tôi xin vui lòng trả lời theo chỗ tôi biết.

— Trước hết, vấn-đề giáo-dục hiện hành, ý ông thế nào?

— Vấn-đề giáo-dục rất phức tạp, không thể rời chánh-trị và kinh-tế mà đứng riêng một mình, nhứt là đời sống của một dân-tộc. Chánh-phủ sắp đặt sự học ở xứ nầy đã 30 năm nay, nếu thích hợp thì dân có sự mai thầy chiếm đội mà khẩn, dòng có lời phàn nàn, và theo hiện tình Đông-dương thì giáo dục chỉ là phụ thuộc theo vấn-đề chính-trị và kinh-tế mà thôi.

— Vậy chánh-trị thì sao?

— Theo chỗ tôi nhìn nhận mà không lầm thì lâu nay chánh phủ bảo hộ chỉ theo một chánh sách: *phó thực một số ít để giá ngự, phòng phạm, buộc đại đa số nhân dân phục tùng theo một khuôn khổ hẹp hòi, mà ít để lòng đến ý nguyện phần đông. Mà số ít ấy cần phải là người thừa thuận theo ý chỉ của quan cai trị, bất kỳ việc gì, dầu là trái với dân nguyện cũng không dám cãi.* Cái chánh sách đó vẫn có hiệu nghiệm trong tạm thời về thời đã qua, song ở trong thường ẩn núp cái mầm «bất bình» mà có nhịp cứ nảy ra những chín rắc rối, như tuồng kịch đã kể tiếp diễn ra trong khoảng 30, 40 năm nay.

— Chánh sách người Pháp mở mang ở xứ nầy, như tàu thủy, xe hỏa, bưu điện và du nhập những cơ khí văn minh vẫn là sự lợi ích chung cả phần đa số kia.

— Vâng, chúng tôi vẫn công nhận cuộc khai hóa ấy là lợi ích chung và cũng nhờ công cuộc khai hóa đó mà đồng thời những chánh-thể, học-thuyết văn minh như nhân-quyền, tự do, bình đẳng, xã hội mới du nhập vào tư tưởng dân-tộc chúng tôi. Nhà nước đã mở đường nầy thì mở đường kia, nay một đường mở, một đường lại đóng lại (thiếu mấy đến tự do v.v.) thành ra có chiều trái ngược, trái với nguyện vọng của đa số, mà vì chỗ trái ngược đó, nảy ra những mầm cách mạng nầy nọ.

— Muốn cho thích hợp với nguyện vọng đa số thì nên đối phó thế nào?

— Không có gì khác hơn là làm cho đại đa số nhân dân được hưởng cái thủ sanh nhân, nghĩa là đời sống phần đa số được dễ dàng hơn lên, mà không chuyên phó thực một số ít, tức là hợp với xu thế ngày nay. Vì trình-độ dân Đông-dương hiện thời khác trước đã nhiều.

— Khác trước thế nào?

— Không kể lớp Cần-vương trước, chỉ kể khoảng trên 30 năm lại đây, về khoảng 15 năm trước, những cuộc biến-động như Đông-học (1906), xin xâu (1908) phiến-loạn (1916), v. v... tuy nhân phong trào bề ngoài mà động lực từ bên trong, chủ trương là nhà nho, người chủ động phải là người danh vọng như mấy ông Phan-bội-Châu, Phan-chu-Trinh v. v... mà bọn hưởng-ứng theo, phần đông là con nhà Hán-học cùng nông dân thôn-quê. Tánh-chất cách-mạng còn nhuộm màu quốc-gia, chủng-tộc, bài-ngoại, do số ít chủ trương. Lúc bấy giờ ở các thành-thị lớp tây học cùng thợ thuyền, dương hưởng đời sống thong thả, chưa có tư tưởng gì cả, đó là một thời kỳ.

Trái lại, từ khoảng 1918 đến nay, nhờ đường giao-thông tiện lợi của nhà nước đã mở mang, người Annam kẻ ra nước ngoài nhiều hơn trước, lớp thiếu niên tây học ở trong đã hấp thụ tư-tưởng tự-do xã-hội nhiều ít, thợ thuyền làm công càng gần gũi người văn-minh. Sự tiếp-xúc ấy nảy ra cái nảo so sánh. Giu-dì nền sanh-hoạt sẵn có, bị lay chuyển đổ sụp mà không duy-trì như trước được. Cái gánh nặng trên đường sống chi-phối cả mỗi người mà tai mắt tiếp-xúc cảnh đẹp ở xứ ngoài, lại có cái sức cảm-dỗ rất mạnh. Vì thế nên 15 năm sau nầy, nào biểu tình, nào làm reo, toán là theo phong-triều chung trên thế-giới. Một tên «cập-rằng» trong xưởng thợ, một cậu thiếu-niên trong trường học đủ làm lảnh tụ; chỉ gái chỗ ngứa chung là «cái đời sống so le», tức đã đủ cho nhiều người nghe. Nói cho rõ là động-lực về cuộc sau nầy, do triều-lưu chuyển trên thế giới tràn vào, phần đông có tâm-lý tin ngưỡng một cách đơn-giản mà không phải số ít chủ-động như trước.

Đồng là phần-động, tựu-trung có tánh-chất khác như thế, mà xem cách đối-phó của nhà đương-cuộc, hoặc vì linh thế bộ buộc, hoặc vì ngăn trở che lấp, nhứt là người giúp chánh phủ, bình-nhật không chịu xét đến tâm-lý và đời sống của đại đa số; nhứt-đán có việc xảy ra thì thì cái phương sách «nghiêm hình và võ lực» để giải-quyết. Cái bài học nghiêm trọng ấy, trên 30 năm lại đây, người bản-xứ đã lảnh giáo nhiều lần mà kết quả thế nào, tưởng các nhà chánh trị đã hiểu thừa. Nói cho bình tĩnh, phương sách cũ rích «nghiêm hình võ lực», đối với khoảng 15 năm về trước vẫn có hiện lực, vì cái quan niệm chủng tộc bài ngoại của lớp cựu, trị một người tức là tiêu mất đi một người, vì không thích nên không nảy nở ra thêm; còn đối với khoảng 15 năm lại đây — và từ nay trở đi — mà chỉ dùng phương sách ấy để giải quyết cái ngọn, không chịu tìm đến cái gốc, là sự sống của phần đại đa số kia, thì chỉ làm trống chỗ cho triều lưu ở ngoài tràn vào.

— Vậy theo ông thì nên đối phó thế nào?

— Như tôi đã nói, muốn đối phó cho có hiệu quả thì phải chú trọng đến ý nguyện và sự sống của phần đông, làm thế nào cho họ biết cái lạc thú sinh nhân. Nhưng hiện tình lại trái thế, đừng nói chi xa, hiện ở Trung-kỳ có một cơ quan dân cử là viện Dân-biểu, mà viện ấy lại không được nói đến chính trị.

(Xem qua trang 3 cột 5)

CHUYỆN ĐỜI

Người Xiêm mau quên quá!

Chuyện đời! Chuyện nầy... chuyện khác... với lại cũng cái chuyện người Việt kiều bị bọc dầu, thả trăng, bắt, bắn... ở bên nước láng giềng Xiêm la.

Ta với Xiêm có thể oán gì? Thì đều là giống da vàng bên Đông-Á. Xiêm hóa theo Anh, ta hóa theo Pháp. Xiêm trở nên độc lập, ta... tuy không độc lập nhưng lại được ngang dưới bóng cờ ba sắc của ông thầy Pháp gần nửa thế kỷ nay, đến nhận đến đại đức anh thầy Pháp mà trên hiệp nước ông thầy Pháp rõ ràng đảm nhận cái phần ngoại giao thay mặt cho ta ở các nước ngoài. Cách nay 6 năm, ngày tháng April 1930 sau Xiêm ngự qua nước ta, từ Nam cai Bắc nước ta đã tỏ chào một cuộc đón rước linh đình, không kể sự tốn công tốn của, lại cất bao nhiêu nhân viên lính tráng để hộ vệ cho ngọc thể vua Xiêm được bình an vô sự. Lúc đó vua Xiêm có hỏi một hiệp ước bàn giao với chính phủ Đông-dương.

Sáu năm qua... Có người cho chuyện đó là chuyện cũ chăng? Thì nầy đây một chuyện mới để tỏ rằng người Nam và ông thầy Pháp vẫn ngày lòng từ tế với nước Xiêm: cách mấy tháng đây bữa 16 Mars 1936 quan Thống-đốc Rivoal và các quan ở Nam kỳ đã làm lễ tạo thành cái tượng cô vọi đồng mà trước kia đã tặng cho vua Xiêm. Trong nhịp nầy lãnh sự Xiêm có đọc diễn văn mà nói rằng quốc dân Xiêm bao giờ cũng giữ lấy cái bằng hữu thân tình của người Pháp.

Đó, chính phủ Pháp, chính phủ Đông-dương đối đãi với nước Xiêm như vậy, nào có ngờ đâu ngày nay nước Xiêm đã trở mặt, bạc đãi Việt kiều một cách tàn nhẫn, vô nhân độc đến thế! Hiện là người Xiêm mau quên quá! quên từ các món cao lương mỹ vị mà vua Xiêm cùng các tùy tùng đã ăn ở phủ Toàn quyền cùng các dinh Thống sứ, Thống đốc, Khâm sứ ở Đông-dương năm 1930; quên cả cái cô vọi đồng mà viên lãnh sự Xiêm vừa mới làm lễ tạo thành hồi tháng Mars.

Người Xiêm quên là phải... Nhưng lẽ đâu ta đã cho họ mau quên đến thế. Và nếu nước ta bên không để ý chuyện với Xiêm, thì có ông thầy Pháp của ta lẽ nào cũng ngơ được!

Ta không biết rồi đây chính phủ Pháp đối phó thế nào, nhưng dầu thế nào tưởng người Xiêm cũng đã cho chúng ta một bài học: mình tử tế với người ta chưa chắc là một đều cần kíp để cho người ta tử tế với mình. Muốn cho người ta tử tế với mình, mình phải hơn người ta, hoặc ít nữa phải bằng người ta đã. Chuyện đời là vậy hết kia mà.

Lacuhây

Tại Bắc-kỳ cấm ngặt không cho chủ nhà cho thuê tăng tiền lên

Số tiền thuê nhà, từ có sắc lệnh Laval đến nay, vẫn được sụt 10%.

Nay ngày 19 Novembre quan Thống sứ Bắc-kỳ lại thêm một đều phòng chủ nhà nữa:

Theo thông tư của ngài, từ nay cấm không cho chủ nhà lấy nhà cho thuê lại rồi nhân đó tăng tiền lên cho chủ khác thuê. Ai làm vậy thì bị phạt.

Hãn có đôi người chủ nhà làm cách đó thiệt, nay quan Thống-sứ có lệnh trên, đở cho người thuê nhà ở Bắc lắm.

Đò 1950 tấn nước mắm xuống sông!

Sáng mai 20 Novembre, sở khám đò lậu ở Saigon xét ra rằng nhà bán nước mắm Dương-thanh-Thanh ở Saigon không làm đúng vệ sinh (!) nên buộc đem đổ 1950 tấn nước mắm xuống sông.

Chủ nhà là Lý-thị-Sâu chỉ khóc dòm theo số tiền mồ hôi nước mắt ấy!

Lý trưởng và người tay chân đã bị án vì phù thâu

KHÁNH-HÒA. — Mùa thuế năm nay, lý trưởng làng Xương huân, huyện Vĩnh xương là Trần Hai có đặt Trần Tĩnh cùng Châu văn Bảo và Nguyễn Nghĩa, hiệp thâu tại xóm Cồn; sau lý trưởng lại sai tên Ng. Thức là người nhà của lý, kiêm thâu nữa. Sổ sách, biên lai, lý trưởng áp đồng triện, giao thâu mỗi tên dân ba đồng ba cắt bảy (3$37), mấy người kể trên vâng lời thâu y số ấy.

Đến sau dân biết lý trưởng thâu phù lên, vì quan trên sức thâu mỗi tên dân ba đồng ba cắt mốt (3$31), thành ra tham của dân mỗi tên 6 xu, dân có đơn kiện tại huyện.

Ngày 20 Novembre 1936, tòa sơ cấp Vĩnh-xương đem vụ ấy ra tuyên án: lý trưởng Huỳnh Hai 6 tháng tù được thọ, Trần Tĩnh 6 tháng cảo giam, còn mấy người kia không việc gì.

Vụ nầy đáng lẽ tội của lý trưởng nặng hơn, mà án được thọ: còn tên Tĩnh dưới quyền lý trưởng lại bị án giam, mấy người đồng sự kia lại khỏi tội, nên dư luận cho tên Tĩnh có oan.

N. N.

TỜ THÔNG SỨC CỦA QUAN THỐNG-ĐỐC NAM KỲ

Thợ làm reo không được chiếm các hàng

Gần đây phong trào làm reo trong xứ thấy luôn, nhứt là ở Nam, Bắc-kỳ. Quan Tổng-đốc Nam-kỳ muốn ngừa thợ thuyền về sự chiếm sở, nên có tờ thông sức như dưới:

« Tờ thông tư của quan Thống-đốc gởi cho:

« Các ông Tham-biện chủ tỉnh, ông quận-trưởng địa-phương Saigon—Cholon, và ông Thanh-tra lao-động.

« Tôi xin trân trọng báo cáo một cách đặc biệt cho các ngài hay rằng trong một cuộc đình công vừa rồi, thợ thuyền bổn xứ toan dùng cách im lặng mà chiếm xưởng làm việc, theo cách thường dùng gọi là « đình công nằm yên » (grève sur le tas).

« Tôi phải báo cho các ngài biết rằng sự chiếm bằng như vậy không thể tha thứ được.

« Khi nào các ngài gặp việc giống như vậy, tôi tin cậy nơi sự vì ích lợi chung và sự kinh nghiệm ở các giới dân bổn xứ của các ngài để làm cho thợ đình công hiểu rằng họ cũng như mọi người khác phải kính nể tài sản riêng.

« Nếu gặp lúc các ngài đã can thiệp và khuyên bảo đã điều mà thợ đình công không nghe, thì các ngài phải cho tôi biết, hoặc bằng miệng, hoặc bằng điện thoại, hoặc bằng giây thép, và sau khi đã được tôi ưng thuận rồi thì các ngài sẽ lập tức dùng tất cả phương pháp trong vòng pháp luật để đuổi thợ làm reo ra khỏi hàng.

« Ngoài ra, tôi muốn làm cho các ngài tin rằng trước khi thi hành những phương pháp trên kia, các ngài phải dùng cho hết phương tế để giải bày để các ngài hãy xét cho tường tận những điều yêu cầu đề trình cho các ngài; khi nào hết phép giải bày rồi các ngài mới dùng đến pháp luật.

« Tôi lại phải nói cho rõ ràng rằng ở đây chẳng ta đứng trước một phần tử dân chúng ít tiếng nói, dùng tiếng nói khó hiểu, cách viết đoạn cả, dân bổn xứ chậm chạp, phức tạp chớ không phải như chúng ta, vậy cần phải trì chí và lựa thì giờ thì có hiệu quả tốt hơn là dùng cách quyền hành bất hợp, cách nầy chỉ để giữ thể diện chớ không đi đến triệt để được.

« Các ngài hãy nhớ luôn luôn rằng, trong cơn nhất cần tôi, sự quyền hành thực không phải là bắt người ta phải làm, mà là làm cho người ta tin, và giải nghĩa rõ ràng, cùng cần soạn con đường làm việc chung. « Ký tên: PAGÈS »

Việc Thế-giới

TRUNG-HOA

Quân Mông-cổ đánh vào Sui-Yuan

Thượng-hải 21-11 — Thông tấn Trung hoa «Central News» đăng tin ở Kouei-hoa, kinh thành Sui-Yuan, thông rằng có nước ngoài ẩy vào vụ quân Mông cổ công kích Sui-Yuan. Theo thông tấn ấy, có 8 vỏ quan người quốc dân đầu quân công kích ở Changteu, lại có 200 vỏ quan người quốc khác giúp sức cho lũ quân trên mặt trận.

Một công ty chuyên chở Nhật cho chở tới Sui-Yuan rất nhiều binh khí.

Và, các quả bom ném không nổ đều có dấu hiệu người quốc.

Bảo-đình, 22 11.— Quân Mông cổ ở Charhar đã tràn vào Sui-Yuan. Các quan đã ra lệnh cho các kiều dân đời đi ở nơi khác để cho quân tùng công kích trên Kouei-Hoaan.

NHẬT-BẢN

Lại việc lôi thôi giữa Nhật và Trung-hoa

Đông-kinh, 21-11. — Có tin ở Sơn hải quan đến cho thông tấn «Domei» rằng binh tuần cảnh Trung hoa khởi loạn; bắn vỏ quan Nhật, trong có viên đại tá giám đốc đồn Sơn hải, quan phải đầu hàng. Binh tuần cảnh công kích một chiếc tàu hỏa ở Sơn hải quan đi Cang châu và bắt giam 10 người hành khách Nhật.

PHÁP

Ai sẽ thế ông Salengro? Ông Chautemps?

Paris, 20-11 — Ông Chautemps, khi đánh thành trong Nội các Blum đang ở Londres, khi hay tin ông Salengro tự tử thì lật đật khởi hành về Paris. Trong khi ở Londres, ông đã hội đàm với nhiều yếu nhân Anh về vấn đề Pháp, Anh giao thiệp để dự bước hiểu tình đồ liên đoàn Pháp-Anh hiệp tác tổ chức dưới quyền chủ tọa ông Derby.

Ông Chautemps và các ông Winston Churchill, Cerbin, Derby và Stanley Baldwin đều có đọc diễn văn.

Hay ông Max Dormoy?

Paris, 20 11 — Các chánh giới ở đây đều tin rằng ông Max Dormoy hiện giữ

(Xem qua trang 4 cột 6)

Tin nhà chuyên trách

1) Mấy người bị bắt và giảm hỏi ở Vinh (đăng T. D. số 988 ngày 21 Novembre), vì nhà đương cuộc có xét được một số truyền đơn và mấy cờ đỏ mà chưa rõ.

2) Lê-danh-Tôn, làng Tiên Long, phủ Thạch-hà (Hà-tĩnh), bị án đã 7 năm chưa được tha, thân nhân có lời kêu ca (đăng T. D. số 982 ra ngày 5-11-36). Hội đồng án xá đã xét thì Tôn trước bị án vắng mặt 3 năm, sau bị án 13 năm, nhịp 14 Juillet năm nầy có giảm 1 năm, vì Tôn can tội nặng, nên hiện nay chưa được hưởng ơn án xá.

P. S.

19 NGƯỜI TÙ TUYỆT THỰC TẠI KHÁM LỚN SAIGON

Theo báo *Saigon* ra ngày 21 Novembre, 2 ngày trước đó, 19 người tù giam tại khám lớn Saigon đã tuyệt thực, đề yêu cầu bỏ lệ lưu xứ.

Họ xin từ nay cho họ ở khám lớn chứ đừng đày ra Côn-lôn.

Lại tiêu bạc giả

Hôm 18-11-36, tàu *Neptune* vừa cập bến Saigon, thì có người thầy thả đem đến tiệm Chà đổi 1 tấm giấy bạc Hòa lan lấy tiền Đông-Pháp. Hay đâu tờ giấy ấy chính là bạc giả, y bị tâm, soát trong mình có 25 tấm giấy như vậy nữa.

Người thầy thả nầy là người Trung-Hoa, đã bị giải về bót.

https://tieulun.hopto.org

VIỆC TRONG NƯỚC

Chích thuốc ngừa bệnh thương hàn

HUẾ. — Độ nầy dân phần đông hay mắc bệnh thương hàn, nên tại phòng chế thuốc nhà thương lớn, mỗi buổi chiều thế nào từ 3 giờ đến 4 giờ đến chích kim ngừa bệnh ấy. Vậy ai muốn chích kim hãy tới đó.

Kẻ trộm nhiều thế!

THỪA-THIÊN. — Ở hạt Phú-vang, vừa rồi có bắt được một bọn trộm khá đông hiện giam tại huyện. Thế mà hôm 13-11-36, nhà Nguyễn-Ý ở làng Dương nổ vẽ phương nam gần huyện, bị kẻ trộm vô lấy đồ đạc khiêng cả rương đựng áo quần ngốt mấy chục.

Trong tuần lễ đó nhà Tô-Diễm, Nguyễn-Nguyện, Kiệt-Tây, Đoàn-Quý cũng bị tiếp nối chẳng vơ vét.

Trộm cắp nhiều thế, dân yên sao được! Mong nhà cầm trách tìm xét trừ mối hại ấy cho.

T. T. C.

Vóc nhỏ không được học

Lý khai giảng năm nay tại trường Phú-lộc, lý trưởng Võ-văn-Lư đem đứa con 7 tuổi xin học lớp đồng ấu, thì thầy giáo Ng. t. V. bảo rằng nhỏ, không cho.

Lý trưởng có nói là xác nhỏ, chứ đứa bé thật đã lớn, vả lại số học sinh mới có 35 trẻ kia, thế mà thầy không chịu.

Tuấy rỏ

Tiếng súng lục trên xe tay

VINH. — Hồi 6 giờ 7 giờ sáng hôm 23 November, viên phó trưởng đệ ngũ tới nhà hàng Tô Vinh. Bèn thấy trình một việc rất ngộ.

Theo tờ trình thì hồi 9 giờ đêm hôm 22 November, phó trưởng thấy một người ngồi trên xe tay chạy xuống theo đường đại lộ Vinh. — Bèn thấy. Khi ấy, phó trưởng chạy mấy lần tính chặn mà càng đuổi theo thì càng kinh khiếp, vì thấy người ngồi trên xe cặp bên trở lại rất lẹ. Họ đuổi mãi đến Bến thấy thì không theo kịp nữa nên đành phải trở lại.

Theo tờ trình viên hàng tá thành phố đã bắt lại người phó trưởng, thì vì lúc đêm tối nên không thấy được hình dạng người ngồi trên xe ra thế nào, mà cũng không thấy số xe. Tuy vậy viên hàng tá cũng đã phi báo cho nhà chuyên trách mở cuộc điều tra. Hiện 9 giờ sáng hôm 23 đã có mấy chiếc xe tay đậu ở khoảng đường ấy bị giữ lại để xét hỏi.

P. V.

Lợi dụng việc nghĩa chăng?

Chiều 21 November, một người thợ ở nhà máy Trường-thi thay mặt cho thợ thuyền ở xưởng, lên xin quan chánh sở mời thêm Tỉnh can thiệp về việc bắt ép mua lạc quyên ở nhà máy. Ấy tiền bắt tiền của anh em góp được lâu nay, không gửi cho ban Cứu tế nạn đói ở Bắc kỳ.

Có như lời họ nói thì hơn trăm đồ bọn Khoái-văn-Khải, Hàn-Văn-Lâm ở nhà giấy, đã thu tiền tại nhà máy từ tháng September đến nay, hễ đến 15 thì tính ở đem nộp cho kỳ hội kỳ. Số số tiền thu được tất cả chừng trên dưới 200$, mà không gửi cho ban Cứu tế. Bọn thợ có đem việc trình quan chánh nhà máy.

P. V.

An cướp!

HÀ-TĨNH. — Ngày mồng 7 tháng 10 ta (20-11-36), vào khoảng 2 giờ sáng, ở làng Thọ-trường, tổng Việt-yên thuộc phủ Đức-thọ, nhà thị Chất-Thuyên, người chồng đi làm vắng, chỉ có 5 mẹ ở, đàn bà và 1 đứa con nít. Có 4 đứa cầm dao vác mác vào phá nhà, bắt người chủ trói lại, nói để nói thuốc phiện, rồi lột hết cả đồ cất trong rương mấy người đàn bà trong nhà, cùng tất cả áo quần và tiền bạc. Thế có, đánh chịu cho quân ấy quơ quét. Gần nhà có biết mặt được hai người.

Việc nầy đã trình quan phủ sở tại và sở một thánh ở Linh cảm. Nhà đương cục đã làm biên bản, và đương điều tra.

Đ. đi chuyện

Giá hàng cao quá!

QUẢNG-TRỊ. — Tại chợ Cam lộ, từ ngày 3 tháng 10 ta đến nay, giá hàng lên cao quá. Xem bản so sánh dưới nầy:

	Giá hàng trước	Giá nay cao
1 thùng dầu lửa	3$25	3$90
1 cây vải hiệu 900	4.25	6 00
1 cây vải con heo	3.00	4.00
1 cây vải quả chuông	3.60	4.80
1 cây vải đã cuốc Hà	6 70	8.50
1 cây vải tâm	3 90	5 00
1 cây vải sàn con nhện	1.90	2.50
1 cây vải sàn ông voi	2 80	3.80
10 miếng savon nhỏ	0.16	0.22

Còn sửa bò, hương đèn, vàng bạc, giấy ngũ sắc đều cao lên hơn trước, không thể kể rõ hết.

Dân buôn

Sao không thấy xử?

QUẢNG-NAM. — Ở làng Mỹ-Xuyên đông (Duy xuyên), Nguyễn-hữu-Y và Nguyễn-ngọc-Tự, và các người đến đơn kêu về sự ấn cử bất công, quan đã đòi cả người đứng ký trong đơn, cả thảy 19 người đến nha khai; 19 người đều khai xong, thì quan cho về 17 người, còn Nguyễn-h-T và Nguyễn-Tự bị giam đem về cố mấy tháng, đã được một tháng mà chưa thấy quan xét ra sao.

Kiện việc ấn cử mà bị giam, thì ai còn dám kêu kiện nữa?

Bến công

Cái nạn quấy cả

Từ 4 November tới nay, lại chợ Cây-cốc thuộc huyện Tiên-phước, có hai người (không rõ tên) ở Quảng-nam ra đặt bàn quấy cả, ngày nào cũng không vắng tụ tới rất đông, cả người đi chợ, họ bèn cất thấy thế đặt quấy, thua trắng lại mà về!

Vậy mà người vàng ấy đương tính tập trường cả, trường hát sống chơi suốt năm 1936, như làng Tinh-phước, làng Tân an (đều thuộc Tiêuphước).

Quan địa phương nên xét tình cảnh dân quê mà ngăn mối hại ấy cho.

Hồng Hoa

Lời than của bọn buôn bị tăng môn bài

QUẢNG-NGÃI. — Mấy năm gần đây, ở mấy miền Ba gia, Đồng hó, tức làng Tuấn mỹ và Ân kiêm, tổng Tinh thượng, phủ Sơn tịnh, vì vậy cấm giao thông buôn bán lên mọi, nên hàng hóa ế ẩm, cạnh bế không ra ai. Ở Đồng hó buôn bán đã cho bọn buôn Mọi, hàng hóa đình trệ, có một vài phố buôn bán hàng đã trong phố nhiều.

Ngày 2-11-36 quan phó sứ đi hành hạt, kinh qua mấy miền nói trên: ở Đồng-hó xét phạt bọn tên Hội, tên Kính và Đông thành hiến, mỗi người 1$ vì thấy hàng hóa nhiều, mà thuế môn bài có là (tương đó lên Hội vì có nhiều lắm); lại lên Mít mới đọa cấp tên chưa khai môn bài, cũng bị phạt 0$20. Ở Ba gia thì người buôn nào cũng bị tăng thuế lên.

Đương giữa lúc bán buôn ế ẩm, ai cũng trông ngóng cái ơn giảm thuế, mà nay lại tăng, nên có tiếng than phiền.

P. V.

Phải chăng là hiếp cô?

BÌNH-ĐỊNH. — Ngày 11-11-36, ký giả vào xin thuốc bệnh viện Qui nhơn, được nghe câu chuyện:

Lê-thị-Chúc ở làng Lộc bạ (Tuy phước), chồng đi lính hiện ở Chợ lớn) đã 8 năm nay, chị ta ở nhà, chăm sóc việc nhà nuôi hai đứa con trai. Ngày 15 tháng 9 ta, em chồng là Phan-Nhữ đến ghẹo trêu

(Xem tiếp qua trang 4 cột 3)

NHIỀU ĐÌNH-CÔNG QUÁ!

Lối nầy ở các xưởng thợ Nam, Bắc-kỳ hay xảy ra chuyện thợ đình công quá! Hãy xem mấy vụ nhỏ dưới:

400 CU-LI HÀNG CƯA TÂN-MAI ĐÌNH CÔNG

Lúc 6 giờ mai 17 November, 400 thợ làm ở hãng cưa Tân mai tỉnh Biên hòa (Nam-kỳ) đều đồng tình đình công, không chịu làm việc. Mấy người trong hãng đánh điện báo quan chủ tỉnh; quan chủ tỉnh tới khuyên họ mà không ai vâng lời.

Thợ có yêu cầu mấy khoản như: đuổi người kiểm khán gay gắt; tăng lương; bớt giờ làm. Nhưng vì chủ xưởng không có ở nhà, nên quan chủ tỉnh không hứa đến gì.

100 THỢ LÒ GẠCH Ở CHỢ LỚN ĐÌNH CÔNG

Cũng ngày 17-11-36 ấy, 100 thợ gạch ở mấy lò trong Chợ lớn đều rủ nhau đình công. Họ yêu cầu chủ trả bạc thiếu cho họ, vì đã lâu nay chủ thiếu nhiều quá; và yêu cầu tăng lương.

THỢ TIỆM MAY ADAM MODE ĐÌNH CÔNG

Sáng hôm 19 November, tất cả thợ làm tại tiệm Adam Mode ở Saigon đều rủ nhau làm reo. Họ yêu cầu tăng lương; không được thôi thợ một cách vô cớ; làm nữa tháng phải cho mượn một ít tiền; đừng chuổi mắng kẻ làm công; vì một bạn đồng nghiệp đau ở nhà lâu bị đuổi, nay xin được vô lại.

400 NGƯỜI LÀM TẠI HÃNG XÀNG MỸ-THO CÚNG ĐÌNH CÔNG NỬA GIỜ

Chiều 20 November, có 400 người làm tại hãng xàng ở Mỹ-tho (Nam kỳ) kéo nhau tới bàn giấy ông xếp, xin giờ làm việc đúng theo luật lao động và xin thêm tiền công. Ông xếp bèn nhứt được vừa lòng, nên họ kéo về làm việc lại.

THỢ CỦA 4 TRẠI Ở BẾN-TRE ĐÌNH CÔNG

Từ hôm 17 November, có 200 thợ ở mấy trại cưa Tân-Vĩnh Phát, Thạch Lợi, Vạn Lương, và Nam thành ở Bến-tre (Namkỳ) cũng làm reo, mục đích là đòi tăng tiền công.

5.000 THỢ MỎ Ở MÓNG-DƯƠNG VÀ TẤT CẢ THỢ MỎ Ở HONGAY ĐÌNH CÔNG

Sáng 23 November, năm ngàn thợ mỏ ở Móng-dương và tất cả thợ mỏ ở Hongay (Bắc-kỳ) đều đình công. Thợ Hongay yêu cầu tăng 25% tiền công. Còn thợ ở Móng dương chưa yêu cầu gì nhất định. Lại ở Halom một phần thợ độ 500 người cũng đình công.

THỢ NHÀ MÁY VÀ TRẠI CƯA Ở HỐC-MÔN ĐÌNH CÔNG

Từ hôm 21 đến 23 Novembre, thợ ở các nhà máy và trại cưa tại Hốc-môn (Nam-kỳ) cũng đình công xin tăng lương thêm. Có 2 người thợ Huê-kiều bị bắt giam, nghi là thủ xướng.

100 LAO ĐỘNG HOA KIỀU ĐÌNH CÔNG

Ngày 15 Novembre tại Nam vang (Cao-mên) có 100 lao động Huê kiều đình công để yêu cầu tăng lương.

Đến 8 ngày sau (18-11), cũng không một ai vào làm lại. Chủ xưởng phải chịu tăng lương 20%, nhưng họ còn đợi thương lượng với nhau xem đã. Mấy ngày đình công, không một ai trở về làm cả.

THỢ MỎ CẨM PHẢ ĐÃ ĐI LÀM, VÌ YÊU CẦU ĐƯỢC MÃN NGUYỆN

Kéo dài một tuần lễ đình công, sáu nghìn thợ mỏ ở Cẩm-phả đã bắt đầu đi làm chiều hôm 23 November. Những điều yêu cầu của họ được mãn nguyện: lương được tăng lên 0$30; không bắt làm thêm chuyên; tiền mua cuốc xẻng, sở mỏ cũng chịu cho một nửa; từ 1er Décembre sẽ bớt cho thợ 1 giờ làm.

Cuộc đình công nầy là lớn nhứt ở Đông-dương từ nổi nao đến giờ.

GƯƠNG CỰU NỮ GIỚI

NẾU NHƯ CÁI GÁNH «VỢ HIỀN MẸ LÀNH» CÒN LÀ CHỨC PHẬN CỦA NỮ GIỚI MÀ KHÔNG TỪ CHỐI ĐƯỢC, THÌ CỰU NỮ GIỚI TA ĐÃ CÓ NGƯỜI TRAO CÁI GƯƠNG SÁNG ẤY, MÀ

BÀ PHAN-BỘI-CHÂU

LÀ MỘT.

QUYỂN SÁCH «BÀ PHAN-BỘI-CHÂU» NÀY, THUẬT LƯỢC SỰ BÀ CÙNG BÀI VĂN, CÂU ĐỐI ĐIỂU TANG BÀ, NHIỀU CÂU HAY, ĐỌI LÀ LƯU MỘT CÁI GƯƠNG VỀ CỰU NỮ GIỚI.

Nhà in TIẾNG-DÂN xuất-bản

GIÁ 0$15

Gửi gởi thêm 0$03. Recommandé: 0$12

SOCOA

145, Rue Paul Bert — HUE

Máy vô-tuyến-điện PHILIPS RADIO
Máy hát, dĩa hát đủ các hiệu.
Rượu mùi, rượu vang nguyên chất, rất ngon.
Máy đánh chữ HERMÈS đánh được cả chữ Quốc-ngữ và chữ Tây. Giá từ: 75$ — 180$

Đại-lý hãng

GÔ-ĐA

(GRANDS MAGASINS RÉUNIS)

HANOI

Bán theo giá ở Hanoi. Không tính thêm tiền cước.

MỚI VỀ. Đồ trang sức, nước hoa, dầu thơm, phấn, sáp...
Son, quánh rất rẻ: 1 bộ son 3 cái giá chỉ có 1$80.

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

PHÁT-HÀNH LẦN THỨ HAI

Kỳ thứ ba nầy sẽ xổ tại SAIGON

Ngày 19 tháng Chạp tây năm 1936

Kỳ nầy cũng vẫn phát hành có 200.000 vé!

VÉ BÁN GẦN HẾT RỒI, MUA MAU MAU ĐI ĐỪNG CHỜ NỮA!

Kỳ nầy cũng vẫn có:

1 số trúng	4.000$
8 số trúng	1.000
80 số trúng	100
400 số trúng	50
4.000 số trúng	10

Bất cứ kỳ nào, dầu trúng hay không, nhớ cất vé cẩn thận, đợi tới ngày 20 tháng Giêng tây năm 1937, mà dự cuộc xổ số chung, xổ tại Huế liền sau khi xổ kỳ thứ tư rồi, có BA LỚN:

100.000$ — 40.000$ — 20.000$

NÊN ĐỂ Ý! Vé hai kỳ trước bán hết mau quá! Nên mấy ngày nay đã bắt đầu bán vé kỳ thứ ba rồi! Ở các thành-thị, bán đến 18 tháng Chạp tây thì thôi, còn các chỗ khác bán đến 17 tháng Chạp tây là cùng.

CÙNG 13 MỘT VÉ MÀ LẠI ĐƯỢC HAI DỊP MAY!

LỢI VÔ CÙNG

Các hiệu buôn, khi nào cũng chớ nên để thiếu hụt các món dưới nầy: cho khỏi mất bán và mất lời

KI-NINH NHÀ-NƯỚC

Là thứ Ki-ninh chánh-hiệu. Nơi mỗi viên Ki-ninh Nhà-nước, có in chữ Q. E. (Quinine d'Etat), nhìn cho kỹ thời khỏi lầm các thứ thuốc sốt-rét bậy bạ mà họ mượn tiếng Ki-ninh cho dễ bán.

Sở Y-Chánh đã giao việc bán sĩ Ki-ninh Nhà-nước cho tổng-cục Khuynh-Diệp ở Bến-Ngự Huế.

Ai chưa buôn, xin hỏi giá sỉ và buôn gấp vì hiệu Khuynh-Diệp định mỗi tỉnh chỉ để cho ít nhà bán thôi.

DẦU KHUYNH-DIỆP

Là thứ dầu ai nấy đều biết tiếng và đã được giấy chứng-chỉ của sở Phân-Chất Nhà-nước công nhận là dầu rất tốt.

Khuynh-Diệp, đã được trên 30 phần thưởng đặc biệt (kể cả Kim-khánh, Long-tinh, Mề-đay, Bằng-cấp) lại mới được thưởng thêm Mề-đay vàng và Minh-Nông-Bội-Tinh.

Chớ lầm các thứ dầu lếu khác mà chai ve bề ngoài họ cố làm thật giống chai Khuynh-Diệp để đánh lừa người vô ý.

KẸO HỒI KHUYNH-DIỆP

Là thứ kẹo rất ngon, dùng các chất hay trong dầu Khuynh-Diệp cao lại, thành viên, để trị các chứng ngứa cổ, khàng cổ, ho, suyễn, tắc tiếng, cùng các chứng khác thuộc về cổ, họng và phổi.

Bấy lâu, vì bán chạy quá thành có khi hụt lại hàng, đựng kẹo không làm kịp. Chớ từ nay, nhờ có máy làm hẳn, mua lâm nơi nhà nào lấy nhiều bao nhiêu, khi nào cũng có sẵn.

Ngoài ba món kể trên, hiệu KHUYNH-DIỆP còn làm món hàng khác, toàn thứ bán rất chạy mà có lợi nhiều.

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại tổng-cục: Hiệu KHUYNH-DIỆP ở Bến-ngự HUẾ, điện thoại số 87 hoặc tại các chi-cục và tổng-đại-lý KHUYNH-DIỆP kể rõ dưới nầy:

HUẾ — Hiệu A. B. C. 119, đường Paul-Bert, Điện thoại số 42
PNOM-PENH — Hiệu Huynh-Trí
TUY-HÒA — Hiệu Võ thị-Trang Nhà Hòa-Hưng
PHAN-THIẾT — Hiệu Lê-nam-Hưng
HANOI — Hiệu Vạn-Thành, 16, hàng Giấy
VINH — Hiệu Khuynh-Diệp đường Mal Foch
NHATRANG — Hiệu Sơn-Giang
BANMÉTHUOT — Hiệu Tân-An
SAIGON — Hiệu Khuynh-Diệp 52, đường Garros
TOURANE — Hiệu Khuynh-Diệp, ngã 5 cây thông
PHANRANG — Hiệu Hiệp-Thạnh
THAKHET — Hiệu Chung-Ký
VIENTIANE — Hiệu Đỗ-đình-Tiếu
QUINHON — Hiệu Khuynh-Diệp, đường Khải-định
PHANRI — Hiệu Ích-Công
XIÊNG-KHOUANG — Hiệu Nguyễn-trọng-Lâm

Còn các nhà đại-lý Khuynh-Diệp thời quá đông, không thể đăng lên báo cho hết được; vậy bà con muốn tìm nơi mua hàng xin vào các nhà có treo những bảng kẻm con rạo dầu Khuynh-Diệp. Nhưng mua dầu Khuynh-Diệp nên nhìn kỹ nơi chai kẻo lầm dầu giả; nơi mỗi chai dầu thiệt, nhãn có đề rõ chữ «Dầu KHUYNH-DIỆP» chữ «Hiệu VIỄN-ĐỆ» và hình «ÔNG GIÀ CÕNG CHAI DẦU».

https://tieulun.hopto.org

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức Khỏe Của Trẻ Con

Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

THUỐC TRỊ

BẠCH ĐÁI VÀ TỬ CUNG

Đại tài hiệu Nhành Mai

Giá mỗi hộp 0$60. Trị không hết bịnh không lấy tiền

Người đàn bà chứng bạch-đái và tử-cung, không cần thuốc hay điều trị mà trọn đời khỏe-mạnh con, và thân thể càng tiến tới, sau yếu tàn mòn, mạnh các chứng khác nguy hiểm cho tánh mạng lắm. Thuốc bạch-đái và tử-cung của nhà-hiệu hết sức hay, trị các chứng kể dưới đây:

Huyết trắng ra dầm đề khi trong khi đặc như nước cơm vo, gương mặt xanh xao, càng ngày càng ốm, mỗi một cả chân [illegible] ngày [illegible] mà không đau, [illegible] sang độc, lận độc tử-cung có mụt, ra huyết trắng có giấy [illegible] Các chứng trên đây đều nặng thể nên uống thuốc nầy hiệu nghiệm như thần. Giá mỗi hộp lớn 0$60. Có bán nơi các chỗ bán thuốc Nhành-Mai. [illegible] TIẾN-ĐỨC. [illegible] Khánh-Hiệp có bán.

VẬT QUÍ CHO KHÔNG LẤY PHƯỚC

(Đã cứu [illegible] trên 100 mạng rồi)

Tôi có [illegible] bị rắn rít cắn, nhờ Cô, Bà Trưu, Bà [illegible] đều cứu rồi và có cứu được [illegible] rồi, ngày con nom [illegible]

Ai rắn [illegible] một chút cho [illegible] bị cắn, một lý nhiều [illegible] chẳng nhứt hết mọi nhà [illegible] Người bịnh vô ngại.

Ai muốn có hột nầy viết thư cho tôi, thì có [illegible] tôi [illegible] không lấy phước. [illegible] NGUYỄN-VĂN-LƯỢNG, Boîte postale N° 336, Saigon.

Khi muốn có gấp, mua một hộp thuốc dán hiệu (Cao rắn) thứ lớn 0$30. Trong hộp thuốc dán đó, có để vài hột nầy cho không. Thuốc dán đáng trị Ghẻ, Tức, Nhọt, Hạch dầm, đàn bà đau vú, nổi chàng, nước dãi, nước [illegible] Trị toàn cả các bịnh ngoài da rất thần hiệu. Khắp nơi có bán, nơi các chỗ thuốc hiệu Nhành Mai (mỗi nhà chân có sẵn hột nầy chớ khi nếu dụng. Đi đường bỏ trong hộp đem theo càng hay).

Trong nhà thương có Rit, bỏ cọp, nên chớ sẩu hột nầy.

NHÀ THUỐC: Trẻ bán nơi TIẾN-ĐỨC. Il quai de la Jonque, và các chỗ bán của Khánh-Hiệp có bán.

THƠ-TÍN

Công Ô, Lạc-Tịnh, Trường tây, Nhatrang

Bản báo có trả lời thơ ông, mà nhà Giấy thép Nhatrang trả thư lại vì để cinceseus. Vậy xin ông cho biết địa chỉ rõ ràng.

Bà Lê-thị-Luân, Quảng-ngãi

Được mandat 2$ và thơ của bà, bản báo rất cảm ơn và hoan nghênh ý kiến trong thơ đó.

Ô. Véritè. Cẩm xuyên, Hatinh

Được mất ông nói chuyện tương bổng nhiều ít mà nói cạnh đến số định nước lượt, v. v. » Việc nầy phải nói định sao có giấy tờ minh bạch, chớ nói cạnh lâm không thể đăng được.

Ô. Tiêu-viết Sam, Quảng-ngãi

Được mandat của ông trả tiền báo đến 16-4-37.

Ô. Lê-Lâu, An thạnh, Quảng-ngãi

Được mandat 3$ của ông trả tiền báo đến 15-8-37. T. D.

Lời ai-cáo và cảm-tạ

Chúng tôi xin kính đạt cùng quí quan, quí ông, quí bà và thân bằng cố hữu biết rằng: thân phụ, thân phụ chúng tôi là ông:

HỒ-PHI-THƯỚC

đã tạ thế ngày 18 Novembre 1936 và an táng tại Nghĩa-địa Thừa-Thiên (Tuy-hòa) ngày 20 Novembre.

Chúng tôi xin cảm tạ quí quan, quí ông, quí bà và quí thân bằng cố hữu có lòng yêu mến đi đưa đám, cho đồ phúng điếu hoặc gửi thư từ điện tín chia buồn.

Trong lúc tang-gia bối rối, có điều gì sơ suất, xin Quí Ngài lượng thứ cho, chúng tôi xin đội ơn.

Quế phủ: LÊ-THỊ-BỘN
Cả ai tử: HỒ-NAM-KIM
HỒ-MINH-KỲ
và gia-quyến đồng bái tạ

Giáo-sư' LEBRAS

(Tiếp theo trang 1)

không được nói đến quan lại và nếu xin mở mang một sự gì thì lại phải trù một món tiền mới... Như vậy đối với con mắt dân chúng thì quan lại và dân biểu là để trù kỳ các thứ thuế mới thôi. Bảo dân nhờ ai?

Nhân tiện tôi có kể các đều những lạm mà nhân dân thường ta thán, giáo-sư bèn hỏi:

— Cái chuyện những lạm đó là thường nghe nói luôn, vẫn có thật. Nhưng phỏng như tăng lương cho quan lại annam thì có trừ bớt cái tệ ấy không?

— Không đâu, không phải vì lương ít mà sinh ra những lạm đâu. Trước kia quan Nam chúng tôi ăn lương còn ít hơn. Nhưng một cớ quan trọng thì tưởng nên nhắc lại bản điều trần của cụ Phan-châu-Trinh. Bản điều-trần ấy đã cũ hơn 30 năm nay, mà ngày nay vẫn thấy còn là sự thực. Chính phủ sở dĩ không nghe theo lời ngay thật trong bản điều-trần ấy là vì cái thành kiến nhận rằng đó là do một nhà cách mệnh thảo ra, có lẽ có hại cho người Pháp. Nhưng không đâu, chúng tôi vẫn muốn sự lợi chung cả Pháp, Nam và thành thật tin rằng nếu có một nước thứ ba nào đến đất nước chúng tôi, thì vị tất chúng tôi sung sướng hơn....

— Vậy thì người Nam nhận người Pháp là một cái hại nhỏ (le moindre mal) phải không?

— Người có học, có hiểu thì nhận thấy cái nước thứ ba không chắc có lợi hơn. Nhưng đến dân dân đông thì họ chỉ biết cái khổ của họ, mà lầm lúc ở núi nầy trông núi nọ....

— Họ trông người Nhựt chăng?

— Người Nhựt, hay người Nga, hay ai nữa, họ vẫn mơ mảng, vì chỉ biết trông thoát được cái khổ hiện tại, chớ không nghĩ đến cái khổ tương lai, mà họ chưa thấy kia.

Giáo sư lại hỏi:

— Dân Nam thường trách quan Nam, nhưng còn quan Tây? họ xem thế nào?

— Quan Nam vẫn chịu lời trách đó, nhưng nói cho thật, thì không có việc gì mà quan Nam giám trái lệnh quan Tây trừ ra việc cho lấp.

Nhân tiện tôi bày tỏ hai đều mà chánh phủ nên chú ý: 1°/ là đổi chính sách nghiêm hình vô lực, vì không còn thích hợp nữa, và 2°/ bớt dầm phụ cho dân. Vì hiện nay cái cách dầm phụ chi phối đủ cả không sót một hạng người nào, mà nhà nước không rõ ràng trong khi nhà nước thâu vào ngân sách 1$, thì nhân dân phải tốn đến 5, 7 đồng, vì cái số rớt đường rớt sá. Ví dụ chuyện thuốc lá, khai nghiệp chủ, khai... lãnh giấy...v.v... Những chuyện nầy là quan Nam thì không quyền!

Rút cục giáo-sư hỏi về chính sách Bảo hộ:

— Theo ý ông chánh sách Bảo hộ thế nào?

— Chính sách Bảo hộ nói có dài... Nhưng không biết ở Pháp dinh nghĩ sao, chớ theo tình thế Đông dương thì đáng lẽ đồng một chủng tộc, một văn hóa, ngôn ngữ, phong tục, thì không nên chia rẽ. Còn hiện tình thì Bảo-hộ là cái danh, mà thực sự là trực trị....

Câu chuyện kéo đến đây thì đã quá trưa, giáo sư vui vẻ cáo từ sau khi đã ghi một vài ý kiến vào sổ nhỏ.

H. Th. Kh.

Mất con

Tôi tên là Trần-Mưu, làng Thuận-Ninh, tổng Thuận-truyền, huyện Bình-khê, tỉnh Bình-định, (par poste Phú-Phong) có đứa con tên Trần-văn-Lý, tên tục là Trần Ếu, 15 tuổi, người gầy ốm, mặt xương, nước da trắng, mắt một mí, học tại trường Phú-phong, huyện Bình-khê.

Ngày tháng ba ta năm nay (1936) đương học, tự nhiên bỏ đi đâu không biết. Tôi ra công tìm kiếm đã nhiều mà không thấy, tình cha con ruột thịt rất lấy làm thương nhớ buồn rầu. Vậy tôi đăng lời báo mấy hàng nầy, xin bà con cô bác, ai biết bỏ ở đâu, hoặc gặp nó nơi nào; làm ơn mách giúp chỉ đâm cho tôi, tôi sẽ đến tận nơi đem nó về, và ơn to ấy tôi xin hậu đáp.

Nay kính.

TRẦN-MƯU

Đau ngực, Đau phổi, Hen suyễn, Ho, Lao...

[illegible] Hanoi, đang chỉ có Bảo-dường mới có những phương thuốc gia truyền, kinh nghiệm đã lâu đời, chuyên trị các chứng đã được khỏi hẳn mặt bệnh rất mau chóng. Phàm khi người nào mắc phải các chứng đó, hay là các chứng khác như phong hàn, đau lưng, tánh nóng, động-kinh, lậu, giang mai, di mộng, tinh con con... nên gặt ngay thơ ra Bảo thuốc Đại-Bảo-Dường 23 rue des Médicaments à Hanoi mà mua thuốc uống cho mau hết: ít [illegible] mà hơn [illegible] thì 7 ngày thuốc là khỏi ngay... [illegible] Xin xem trích mấy bức thơ của mấy ở rồi thuốc của Bảo-dường thần diệu vô cùng!

1°) Anh Phân tôi mắc bịnh ho-lao, nằm điều trị tại nhà thương rồi mua lại dùng thuốc ta khắp nơi mà vô hiệu, sau đăng Tiên-Tiêu và Thuốc hồn Ngọt, sau mua khỏi bịnh, nên chúng tôi mới khỏe mạnh. Thuốc của Quý-dường quả là thần diệu lắm; . M. Phạm-Khạn, Représentant de la Société Industrielle et Commerciale d'Annam à Haïphong.

2°) Con trai tôi mắc bịnh hen suyễn, ho đờm, dùng thuốc khắp nơi, tốn gần 300 bạc mà vô hiệu, sau dùng thuốc của Ngọt chỉ hết 2 chai Tiên-Tiêu và 12000 thuốc mà đã được khỏi hẳn rồi... M. Trần-quang-Tự Surveillant des Douanes à Quảng-Trị.

Muốn cho trẻ em [illegible] hiệu « MẸ BỒNG CON » (Bébé Hollandais) mà dùng.

Chất sữa thường hoàn toàn riêng cho trẻ em và xỉ nông.

Sữa « MẸ BỒNG CON » (Bébé Hollandais) thế cho sữa hiệu « LE GOSSE » — giá trị sữa vẫn không đổi, nhưng thay cái nhãn mà thôi

ĐẠI LÝ:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUẾ - TOURANE - QUINHON

Núi Ngự sông Hương có thú chi vui...

Đĩa hát

điệu HUẾ

TUYỆT-DIỆU đến bực nào,

Qui ngài đã rõ.

Nay xin giới thiệu thứ máy hát mới về, giàng đẹp, trên nắp để được 8 đĩa, đi đâu mang theo rất tiện, chạy hết đĩa máy tự đứng, giây thiều lớn (22mm) mà giá chỉ rẻ 12$. Cũng có thứ thường giá 7$ và 9$.

Mme H. Richard, 87, rue Gia-long, HUẾ

ĐẠI-LÝ Ở TRUNG-KỲ

máy và đĩa hát BEKA

Các thứ đồn tăng của hiệu COUESNON - Paris

Có cả máy chụp hình và cinéma bán giá như bên Pháp

CATALOGUES biếu không

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP - QUỐC LỊCH SỬ TIỂU - THUYẾT

Số 112

Tác-giả: Alexandre Dumas — *Dịch-giả:* Nam-Son

Thế rồi Phờ-ráng bắt đầu kể cho An-be nghe cuộc du lịch của chàng ở đảo Mông-thế-tôn, gặp bọn buôn đồ lậu, trong đó có hai tên cướp người đảo Cọt-xơ; đến chỗ được bá tước tiếp đãi chàng trong hang thế nào thế nào, chàng kể hết sức tường tận, nào bửa ăn tối, nào thứ mứt « tiên », nào tượng mỹ nhân, nào thực sự, ảo mộng, nào chiếc thuyền chạy đi Bọt-tô Vai-si-ô.

Chàng kể đến buổi tối đi dạo ở Cô-li-dê, nghe câu chuyện giữa bá tước và Vam-ba, câu chuyện về Bép-bi-nô, bá tước hứa vận động cho tên lu-la nầy được ân xá, mà quả thiệt nó được ân xá.

Chàng lại kể luôn việc chàng đến cầu cứu với bá tước và được kết quả rất mỹ mãn.

An-be ngồi nghe. Khi Phờ-ráng dừng, chàng bèn hỏi lại:

— Trong những chuyện bạn vừa kể đó, tôi không thấy có chuyện gì đáng để ý, đáng lấy làm lạ cho lắm. Bá tước là một nhà du lịch; bá tước có thuyền riêng là vì ngài giàu. Nếu bạn đến chơi Bọt-muýt hay Xa-tam-tông, chắc bạn sẽ thấy không biết bao nhiêu thứ thuyền riêng ấy cần cho nhà triệu phú Anh. Đặng có chỗ ăn nằm cho thích trong lúc du lịch, đặng khỏi phải chịu cực chịu khổ với những món ăn dầu độc chúng ta, dầu độc tôi trong bốn tháng nay, nên bá tước phải dọn cái hang ở đảo Mông-thế-tôn đó; để dọn cái hang ấy, tự nhiên bá tước phải sợ Chánh phủ Tốt-can làm khó dễ, nên xuất tiền mua quách cả cái đảo và lấy tên nó làm tên mình. Bạn hãy nhớ lại xem, biết bao người đội cái tên đất của họ.

— Nhưng sao lại có bọn cướp Cọt-xơ trong tàu của bá tước?

— Cái đó có gì là lạ đâu? Bạn chắc biết hơn ai hết, bọn cướp Cọt-xơ không phải là bọn ăn trộm, mà là những người, theo luật pháp nước họ, bị liên lụy vì tội giết cha mẹ, anh em, nên phải trốn tránh. Như thế thì gặp họ, dung nạp họ, có can gì đến danh dự của mình đâu mà sợ. Tôi nói thiệt, nếu tôi sang Cọt-xơ thì trước hết là tôi cậy người ta giới thiệu tôi với bọn cướp ở Cô-lôm-ba trước hết.

— Nhưng Vam-ba và đồ đảng của nó kia, bọn ấy là bọn bắt cóc người để bắt chuộc, bạn không chối đều đó được thì phải! Bá tước có ảnh hưởng đến bọn ấy, bạn nghĩ thế nào?

— Tôi nhờ cái ảnh hưởng ấy mà còn sống đây, vậy tôi xin nói thiệt rằng tôi không dám, cũng không được công kích nó.

— Chẳng nói dông nói dài làm gì, nếu tôi ở địa vị bạn, thì thế nào tôi cũng phải hỏi: bá tước là người nước nào? bá tước nói tiếng nước nào? bá tước làm nghề gì mà sống?... mà giàu đến bực ấy? khoảng đời đầu tiên của bá tước thế nào mà bây giờ mới có sắc mặt rắn rỏi, có cái nào cứu người? và tôi sẽ tìm cho ký ra câu trả lời.

— Khi tiếp được thơ tôi, bạn biết thế nào cũng phải cần đến ảnh hưởng của bá tước, nên bạn đến nói với ngài: An-be, bạn tôi, bị nạn, xin bá tước giúp tôi cứu vớt ảnh! có phải vậy không?

— Phải.

— Khi ấy bá tước có hỏi bạn: An-be là ai? tên nó ở đâu mà ra? của cải nó làm sao mà có? nó sống cách thế nào? xứ sở nó ở đâu?... bá tước có hỏi bạn như thế không?

— Không.

— Phải, bá tước chỉ đến bảo Vam-ba thả tôi ra. Với cái ân ấy tôi có thể nào từ chối một điều gì bá tước cậy tôi giúp đỡ ngài được không? huống điều ấy hết sức dễ, chỉ là giới thiệu ngài với các giới ở Ba-ri thôi!

Phải nói cho công bình, lần nầy lẽ phải về An-be.

Phờ-ráng thở ra mà trả lời:

— Bạn muốn làm gì tùy ý bạn, nhưng phần tôi, tôi vẫn cứ nhận bá tước là một nhân vật kỳ dị.

— Bá tước Mông-thế-tôn là người bác ái.... Có lẽ bá tước không nói cho bạn biết ngài sang Ba-ri vì mục đích gì. Ngài sang Ba-ri để tranh giải thưởng Mông-ty-ông; nếu tôi có thể nói một tiếng mà ngài giựt được giải thưởng ấy, thì tôi không nệ gì hết. Thôi, đừng nói về chuyện ấy nữa, lại ăn rồi đi thăm Xanh-bi-e một lần sau cùng đi!

Hai chàng làm như lời An-be.

Ngày hôm sau, vào khoảng năm giờ chiều, hai chàng từ biệt nhau, An-be trở về Ba-ri, Phờ-ráng sang Vơ-ni-dờ.

Trước khi lên xe An-be còn để lại cho bá tước Mông thế-tôn một cái danh thiệp, dưới mấy chữ: «Tử tước An-be đờ Mọt-xép», chàng viết bằng bút chì:

21 tháng năm, 10 giờ rưỡi sáng, số 27, đường Hen-đe.

HẾT

quyển thứ hai

Kho chuyện.

Chiều hôm 15 Đinh-dậu 11 Novembre, ông Bùi-quang Chiêu có diễn thuyết tại hội Canh-nông ở Cần-thơ (Nam-kỳ), kể lại cái công việc làm ở Pháp... bị một đám thanh niên chất vấn chiều đều về cách ông đối đãi lạt lẽo với 3 ông Thân, Ninh, Tạo, ông chiếu không trả lời và bước ra!

Vừa rồi ở Saigon có chiếu bóng về phim trong ấy có Léon Blum thủ tướng Pháp hiện giờ, làm cho ông «tướng Thất-nguyệt» lúc xưa là M. Darles, chủ báo *Impartial* gai mắt, có mạt gì mấy câu không nhã, đến nỗi một ông tây ngồi gần bình L. Blum mà xài lại M. Darles.

Số P. trong 4.000$ về kỳ xổ 17 11-36 tại Hanoi, đã về tay người thợ may Hưu-v.-Nhiều ở Hà-tiên (Nam-kỳ).

Công-ty Schneider bên Pháp là công-ty làm súng đại bác, tính ra trong năm 1935-36 lời được 20.000.000 quan. Mỗi cổ phần được 80 quan. Lời bằng năm người.

Đời nầy, mà nhất là thế kỷ nầy, nhà tư-bản nào khôn cứ buôn đồ giết người không lỗ đâu mà sợ.

Hai tờ báo «LÚ» và «VỤ» ở bên Pháp lúc trước do ông Lucien Vocel chủ trương, là người thuộc về tả phái, nay vì vấn đề tiền bạc không đồng nhất, đã bán lại cho bè khác, thiệt đáng tiếc!

Hiện ông Alfred Mallet làm chủ, người ta nói có ông Laval bám vào.

Bài vở trong mấy số «LÚ» qua kỳ bao nầy xem có khác trước, tả ít khác lắm chỉ, không ta gì!

https://tieulun.hopto.org

THUỐC MỚI TÌM

CHẾ ĐẶNG, HẾT SỨC CÔNG HIỆU

1. — Nhức mỏi, đau gân, nhức xương, phong tê và bại xuội

(Là tại khí huyết suy nhược hay là kinh lạt khô khan, bên rít, cảm phong hàng thấp thấp mà sanh ra)

a) Nhức mỏi cả mình, trong xương hay là trong gân.

b) Tê bại nửa thân mình, bên tả hay là bên hữu.

c) Hoặc hai chân bại xuội nhức mỏi đi đứng không đặng.

d) Hoặc bình khô nhọc thác, đầu gối lưng đau nhức khó chịu.

e) Hoặc đau đầu vai, sưng mắc cá thấp dưới bàn chân, tay chân rung rẩy.

f) Hoặc bởi gốc độc bịnh phong tình nhập vào xương cốt, đau cùng tứ lóc, nhức cả chân thân, tay chân bại xuội.

g) Hoặc đàn bà khi sanh đẻ uống thuốc phá huyết thái quá hay là sản hậu cùng là tiện sản khí huyết suy kém mà sanh ra nhức mỏi tê bại, mau dùng thuốc:

TAM HƯƠNG THÔNG VỆ HOÀN số 32

Mỗi hộp 0$80 uống bốn lần sẽ hết liền

2. — Trệ khí hay là sưng đái

a) Bởi mắc bịnh phong tình (nhớt là lậu) chưa dứt tuyệt, hay là dùng thuốc công phạt thái quá, thận suy đi đứng nhiều, làm công chuyện mệt mà sanh ra.

b) Bởi chơi cách thể dâm, hoặc bị cấm dục lâu quá cùng dâm dục thái quá mà sanh ra.

c) Bị đánh, bị đá hay là bị đụng chạm vào cùng người yếu đuối làm việc nặng nề, mệt nhọc, như đá banh, đi xe máy, chạy bộ mà sanh, mau dùng thuốc:

TRỆ KHÍ số 31

Mỗi hộp 0$80 uống bốn lần sẽ hết liền

3. — Đàn bà làm bằng cùng có thắng giây dưa không dứt hay là tước đi tước lại

Như bằng huyết máu ra rỉ rả dầm dề hay là có đường kinh giây dưa năm mười ngày không hết, hoặc hết rồi tước đi tước lại, trong mình mệt nhọc, bần thần, đau lưng, đau bụng, ăn không biết ngon, tay chân chừng mỏi, mau dùng thuốc:

PHỤ NỮ SANH TÂN HOÀN số 26

Mỗi hộp 1$00 sự công hiển thấy liền trước mắt

4. — Bào lành không đau bụng, không hư thai, sau dứa nhỏ dặng mạnh mẽ

Mới thọ thai, hay ói mửa, ăn uống không biết ngon hoặc thai yếu bụng trễ, rang rang đa bụng, tay chân mệt mỏi, bần thần, đau lưng, rang tức hay là trước khi có thai mà tiểu sản, nhiều lần nuôi không đặng, hoặc có thai trợt lẻ hay với lấy vất chi thai động hoặc trẻ, mau dùng thuốc:

THIÊN TIÊN BẢO DỰNG HOÀN số 24

Mỗi hộp. . . . . 1$00

Uống đặng 5 ngày chẳng những là trị được mấy bịnh kể trên mà lại bổ khí huyết thêm sức lực dễ lâu chuyển bụng ít đau, tử-cung được tươi và nở (dễ mau) không đến gì trắc trở sau dứa nhỏ dặng mạnh mẽ, không đo nặt, không nồi sẩi và ghẻ chốc.

NHÀ THUỐC

ONG-TIÊN

TỔNG-CUỘC Tél. 20 773

Số 82 84 86 88 90 92 — Rue P. Pierre Pierre Pierre. Phố-thuyền — SAIGON

CÓ BÁN LẺ KHẮP CÁC NƠI, CHẠY RẤT MẠNH MẼ

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 2)

cao đó chỉ ta tiếc quá, có đánh mấy một trận khá, tên ấy tấy tâm nên, cùng ngày mu, chế chăng, anh chăng cùng mẹ và nó, cả năm người, đều gây chuyện rồi xâm đánh trói chị ta, may có xóm láng tới cứu.

Ngày 1er-11 36 có nhà phải đến lấy cung tiên và khám hiểu, thương tích khá nhiều, nên hắn phải tốn phải đem chị ta xuống thương gia điều trị.

Một người đàn bà, chồng đi binh, ở nhà với con mà phu tộc hành động như thế phải chăng là ăn hiếp bà cô? quan trên nên xét một đang thế nào.

B. B. lai cáo

Kẻ trộm đâu nhiều thế?

BÌNH-THUẬN. — Ở phủ Hàm-Thuận năm nay mùa màng mất, sanh ra trộm cắp nhiều quá. Tại làng Kim ngọc, tổng Lại an (Hàm thuận), đêm 27-9 ta nhà tên Biện Chất bị trộm; qua đêm 28-9 ta nhà tên Lộc bị trộm; đêm 29-9 ta nhà tên Chanh bị trộm tên, vịt và heo; đêm 1er-10 ta nhà tên Nguyễn-Bá bị trộm mất quần áo nhà đồng, chảo đồng và bộ chưng đèn; đêm 30-10 ta trộm vô nhà ông Nguyễn Xang (tục Trí, chánh Xã); đêm 4-10 ta vô gianh trộm tên tên trâm Thích mất hết 1 xe; đêm 5-10 ta tên Văn chế xe ngựa số 84 mất 1 con ngựa.

Những vụ trộm trên, người nhiều kẻ ít kế tiếp luôn, nhà chức trách nên sức tuần phòng và trừ mối tị ấy cho.

Dân lai cáo

Việc Thế-giới

(Tiếp theo trang 1)

chức thế trưởng tại Thế tướng phủ sở liên thế ông Salengro giữ chức Tổng trưởng Nội vụ. Ông Dormey là một trong số nghị viên thanh niên có nhiều hy vọng của đảng Xã hội.

Cuộc điều tra

Quan Chánh chưởng lý thành Lille đã mở cuộc điều tra về cái chết thảm khốc của ông Salengro.

Nhà chuyên trách đã tới xem xét nơi nhà bếp là chỗ ông tự trần, chụp nhiều tấm hình và lấy máu trong tử thi đặng thí nghiệm.

Các viên bác vật chuyên môn đều kết luận rằng: vị quan thầy nhà nước thám nghiệm tử thi và cho hay là ông Salengro chết ngạt vì hơi than đá, đã nói đúng. Cuộc thí nghiệm máu chứng chắc như vậy.

Có tay Đức nhúng vào vụ này chăng?

Paris, 28-11. — Một tờ báo đăng tin rằng: có tay Đức nhúng vào vụ phá bàng ông Salengro, vì có mấy hàng thông tin Đức đã giấp tài liệu cho cảnh sát của hữu đảng, đã kiếm các tài liệu đó trong sổ sách, giấy tờ của nhà binh Đức.

Lính sự Đức ở đây tật đặt cải chánh, tuyên bố rằng: Nói vậy là thất thiệt, chánh phủ Đức không vì lẽ gì mà xen vô vụ Salengro. Chánh phủ Đức vẫn coi đó là một chuyện riêng của nước Pháp.

TÂY BAN NHA

Cũng cứ thấy tin trái nguyệt

Madrid, 21-11. — Tình hình Madrid cũng vẫn lăng nhăng. Bên chính phủ nói vì trời mưa mất nên động binh một cách khó khăn, tuy nhiên quân mình đã lập thế vững vàng chung quanh Casa Velasquez; lại trong miền Carabanchel quân mình cũng thắng. Một đội quân Maroc toan vào chiếm cứ trường đại học bị chúng cố xây bắn nổ chết lăng.

Nhưng bên loạn quân thì lại nói quân chính phủ cũng bị nhà Santo-Christina nhưng bị đánh lui; còn quân mình thì hăo lên vào Madrid, chiếm cứ nhiều nhà cửa ở trong Mansion. Quân chính phủ bị thiệt hại rất nhiều.

Về giá hóa vật ở Huế ngày 16-11-36

Trong số 990 vừa rồi, ở trang 3, cột 5 có đăng giá hóa vật, nhiều giá lộn, xin đọc:

Cau khô 100kg không biết giá mấy; Bò 12$ một con; trâu và ngựa không biết giá mấy; thịt trâu cũng không biết giá mấy.

Đĩa hát Phước-Cương mới

XUẤT-BẢN TRONG THÁNG JUIN 1936

Đĩa cổ Năm Phi giá chỉ có 2$00

Máy hát «DODELUX» có 18 kiểu khác nhau

Modèle 198, bàn rao hàng	12$00
700, hát 1 mặt rưỡi đĩa	15.00
665, hát được 3 mặt đĩa	18.00
665, hát 3 mặt đĩa có máy ngừng	20.00
1000, có máy ngừng, hát 3 mặt đĩa, kiểu thật đẹp	24.00
Đĩa ca Huế, Ả-đào, chèo cổ-lương	2.00
— hát Quảng-đông, đĩa Triều-châu	1.80
— hát Tây, đĩa đầu khiêu-vũ	1.50
— đầu Tàu, điệu khiêu-vũ	1.80
— đầu hát điệu khiêu-vũ Nhật-bản	1.80
— đầu ngâm, đĩa hát Lào	1.80

Qui ngài mua hàng gởi lãnh hóa giao-ngân khỏi chịu cước phí. Có mua lục máy và đĩa hát 1936.

LÊ-VĂN-TÀI

Agent exclusif des Disques et Phonos

82, Rue Georges Guynemer

SAIGON

ĐÃ SINH RA KIẾP Ở ĐỜI AI KHÔNG PHONG-TÍCH LÀ NGƯỜI VÔ DUYÊN

[illegible]

PHONG-TÍCH, không phải đau dai-dẳng, không phải đau bạng hoài-nước.

Khi ấy bịnh: Thấy / cũng hết, tên cả, tên ngựa, chân cẳng không bại, đi đau đang bình bịnh, khi đi cũng mang rất thì hay ở tay hoặc ở chân; khi đau bạng khi đau bạng, đau run trên cổ, người thường ngoại ngoài, hoặc bị chân tay, bị bu nhiều nơi mặt mũi đi bạng dập. Chỉ mặt nói nhiều!

PHONG-TÍCH

THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

thấy cả chân hoặc thích mạng. Không bỏ công phí tị gì, đến bà cô thơi cũng nông được.

Mỗi tiêu một lọ uống giá: 0$50

Mỗi tiêu hai lọ uống giá: 0$80

VÕ-ĐÌNH-TÂN

An-tế Kim-tiền 1936

178 bis, Lachtray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vinh-Tường, cửa phố Gia-Hội;

TOURANE: Nguyễn-Bảo-Tuấn số Quảng-Cự;

NHATRANG: Cung-Đình, Lạc-[illegible];

PHANTHIẾT: Lê Nam Hưng, Chợ-mới;

QUINHON: Đồng-Lợi, Anh-[illegible] Khái-Định;

QUANGNGÃI: Chế Hoàng, Đường-Vũ;

BOCTRANG: Ng.-văn-Minh, Huyện Gianh;

VINH: Hà-Ký-Lão Vương 3-ch Hoa;

VIENTIANE: Hoàng Phú-Ký Lợi, rue Tagoulin;

THAKHEK: Hoàn-Tiến phường Kim-Hoàng-Tiến;

LEABOPHARANG: Trần-văn Cảo, Battambang.

Các tỉnh khắp Trung Nam Bắc đều đại lý.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT — SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công dụng đặc-biệt là nó được ưa-trọng LẮM ở GIANG-HẢI, nó các chứng sốt, lỏ, gầy — Giúp cho gân rất lì lắn, mạnh mẽ — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng không đổ da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

LUYỆN-TRI Bình-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi ra phải: đau lưng, mỏi vai, mỏi hông, lại ít, đầu váng, gối nặng rã, mỏi khớp — Đêm nằm tỉ ngủ, hay thoáng thấy ngài ngại tiếc, miễn, chiêm-bao mộng-mị vẩn vơ.... Dù nặng nhẹ, đều dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những hữu thọ minh-tạo đã đăng trước, nay nhà đích bổ phân chế, đem qua nhà ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau

« . . . . Thuốc nầy tiếp tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bổ khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt « trong sạch, và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đơn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN:

« . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

AU BON PASTEUR!!

Au Bon Pasteur là một thứ laine tốt nhất thế-giới, nhà Máy dệt An-Thành năm nay dùng toàn laine « Au Bon Pasteur » để làm áo pullover, lại mới chế ra kiểu pullover « Doctorat le Major » và kiểu pullover « Au Bon Pasteur » đều bán có 3$50 một cái, « Mondia » 3$20, « Doctorat » 2$90, « Fantasia » 2$50, « Solar » 3$00; áo chemisette « Avia » 0$75, chemisette « Elégant » col élastique 0$90, áo cao-su đen đi mưa kiểu Tranco-Lux » imperméable 4$50, kiểu « Tranco-Lux » croisé 6$00, kiểu « Tranco-Lux » paravesse 5$50.

Áo laine con nít có tay giải đủ mầu rất đẹp, mỗi cái đến 6 tháng 0$90; 1-2 tuổi 1$20; 3-4 tuổi 1$40; 5-6 tuổi 1$60; 7-8 tuổi 1$80; 9-10 tuổi 2$00; 12-13 tuổi 2$30; 14-15 tuổi 2$90.

Các bà các cô qui phái mới dùng áo laine kiểu « Doctorat », mode 3$20, kiểu « Mondia » mode 3$10, hai thứ áo ấy có thể làm tăng vẻ xuân-sắc người lịch sự, nhất là các cô gái tân-thời.

AN-THÀNH

N° 61, Phố hàng Đào, N° 61

HANOI

CON MẮT NHÀ KHOA HỌC VỚI CHỊ EM XÓM BÌNH KHANG

Những vụ án mất từ xưa nay, những điều mới lạ trong thiên hạ, không bao giờ lọt được con mắt của nhà thông thái đem khoa học ra để tìm biết. Ấy là con mắt nhà khoa học; chớ con mắt tình thường ít tinh đời của tôi, tôi đã khó vì xét mà phải tìm lạ.

Ra đang thấy một người trong phái chị em ở xóm Bình Khang chẳng khoét bỏ áo tân thời, trong cái hình hài tầm thước, da mặt cũng trắng mịn, vì đã đội phấn TOSIKO, rồi một cái liếc tình tứ đưa tâm hồn tôi vào trong cảnh mơ mộng, tôi sang sướng gặp được người yêu, tôi có ngờ đâu, sau khi gặp gỡ, tôi phải chịu các khoản phí như tiền phòng, tiền mua phấn TOSIKO và các khoản tiền khác,... lại khổ hơn nữa tôi phải tốn thêm tiền mua SUU ĐỘC BÀ ÔNG HOÀN của nhà thuốc ÔNG TIÊN, vì sau mấy ngày gặp gỡ, tôi mắc phải bệnh phong tình rất trầm trọng, tôi tìm đến người yêu để bài thử thì cánh hồng đã bay bổng vào «Dispensaire» rồi, cô đâu tôi thấy.

Tôi nhờ SUU ĐỘC BÀ ÔNG HOÀN đem lại cho tôi sự khỏe mạnh tránh được bịnh phong tình gớm ghê và được thêm một bài học trong tình trường, nếu bây giờ mất khi gặp chị em thì ngâm câu Kiều của Nguyễn Du để giữ mình:

Bông cây đã có người đo,
Lòng người dễ biết đâu mà đó.

HOÀNH-SƠN

NOTA. — PHỤ NỮ SANH TÂN HOÀN, hiệu ÔNG-TIÊN bổ cho hiện nghiệm vô cùng, nó thông dụng được không dứt hoặc là dứt rồi cho trước đi trước lại đều bổ tốt vô cùng.

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)

2) DẦU NHỚT (HUILE)

3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

SHELL

SHELLCOOL

SHELL A CYL

HUILE SHELL

GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Một đều tử-biệt a-phiền

Các bạn ở chung nhà nghe tôi là một đều vui vẻ trong gia đình. Chính tôi cũng đã NGHIỆN HÚT trong 15 năm, đã đến đâu cũng thấy người người chê bai, mà tôi cũng đang phải ăn thứ thuốc cai rồi, mà vẫn không xao bỏ được. Vậy tôi xem báo thấy HOÀNG-VĂN-ÁP, 47 Phố Hình-Xá, Bắc-Ninh có bán thứ thuốc CAI NHÀ PHIỆN giá 1$00 1 lọ, thì tôi tức tốc gởi ngay về đăng tuần, thì bây giờ tôi đã bỏ được rồi, trong người vô bịnh, vẫn khỏe mạnh như thường. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây, trước là cảm ơn đăng chủ hiệu HOÀNG-VĂN-ÁP, sau nữa tôi xin các anh em cũng nên nghe tôi, nếu định bỏ thì chỉ dùng thuốc cai nhà phiện Hoàng-Văn-Áp là bỏ được, chứ nghiện hút chẳng tốn gì, mất nhiều tiền, người lại xấu, đi đến đâu nhiều người khinh bỉ, mà trong gia đình bao giờ cũng không được vui vẻ vì mình!

ĐẶNG-ĐÌNH-CHÚ *Maréchal Foch* — VINH

PHẢI LO ĐẾN TÍNH-MỆNH

Hạ thu giao tiết, chính là lúc người ta sinh bệnh sốt nóng cảm gió

THỐI NHIỆT TÂN ĐẠI-QUANG

là thứ thuốc để trừ các bệnh cảm mạo sương gió, sốt nóng sốt rét, nhức đầu, trúng hàn, trúng thử, công hiệu hơn hết mọi thứ thuốc khác, cam đoan trong năm mươi phút kiến công

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG

TỔNG-CUỘC: 27, Boulevard TỔNG-ĐỐC PHƯƠNG CHỢ-LỚN — PHÂN-CUỘC: 29, PHỐ HÀNG NGANG — HANOI

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Directeur-Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG